

‘Kleine Belgen’ tegen grote chemiereus: hoeveel kans maakt Zwijndrechts burgercollectief tegen 3M USA?

Burgercollectief Darkwater 3M dat een groepsvordering start om een schadevergoeding te eisen van chemiereus 3M USA. Dat klinkt als een gevecht van David tegen Goliath. Maar ook David heeft gewonnen...

Greg Van Roosbroeck
Donderdag 11 april 2024 om 03:00

Na de fabriek van 3M in Zwijndrecht richt Darkwater 3M het vizier op het moederbedrijf van 3M in de Verenigde Staten. Het burgercollectief startte een groepsvordering voor de rechtbank van eerste aanleg in Antwerpen om een schadevergoeding te eisen voor de jarenlange productie van de mogelijk schadelijke chemische stoffen PFOS en PFOA, onderdeel van de groep PFAS. Als alle schade wordt meegerekend, kunnen de claims van de potentieel meer dan 100.000 mensen rond de fabriek oplopen tot in de miljarden.

[LEES OOK. Zwijndrechts burgercollectief sleept nu ook Amerikaanse hoofdzetel 3M voor de rechter: "Schade in de miljarden euro's"](#)

Hoe groot is de kans dat ‘kleine Belgen’ het halen van een Amerikaanse chemiereus? De ervaring is er alleszins. Geert Lenssens, de advocaat die het burgercollectief verdedigt, kreeg 3M Zwijndrecht reeds veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding van 2.000 euro aan het gezin van Kurt Verstraete – in het bloed van de Zwijndrechtenaar, dat van zijn vrouw en van zijn kinderen werden grote concentraties PFAS aangetroffen.

Kurt en Isabel Verstraete wonnen al een zaak tegen 3M. — © JHS
Daarnaast maakte Lenssens naam in schandaalzaken rond Lernout & Hauspie, Fortis en Citibank. Met die laatste schopte hij het tot op de cover van de Amerikaanse krant *The Wall Street Journal*.

Obstakels

Toch zijn er ook obstakels in zo'n David tegen Goliath-proces. "Eigenlijk kan de kleine man tegen het grote geld nooit iets beginnen", zegt Adriaan de Gier, de Nederlandse advocaat die zich al vijftien jaar specialiseert in zogenaamde *class action*-rechtszaken, onder meer tegen Fortis. "Gelukkig is er wel een steeds groter wordende markt van professionele procesfinancierders, institutionele partijen die investeren in dit soort procedures door de gerechtskosten te betalen. Het rendement zit 'm dan in de ontvangst van bijvoorbeeld twintig procent van de schadevergoeding die zo'n bedrijf moet betalen."

Adriaan de Gier. — © Marijn Alders

“De lange baan is belangrijk. Bij een uitspraak die pas na zeventien jaar valt, komt tot negentig procent minder schuldeisers opdagen”

Adriaan de Gier
'Class action'-advocaat

Een tweede lastigheid is dat het voor de eiser veel moeilijker is om informatie te verzamelen dan voor degene die de fout gemaakt heeft. Een derde obstakel is de duur. “De veroorzaker heeft er alle belang bij om het proces op de lange baan te schuiven. Als een uitspraak pas na zeventien jaar valt, komt tot negentig procent minder schuldeisers opdagen dan wanneer die snel zou vallen. De meeste mensen zijn overleden of zijn de zaak vergeten. Dat scheelt in het totaalbedrag. Bovendien kan het bedrijf de tijd gebruiken om het geld dat het nog niet moet uitgeven te beleggen.”

Europese wetgeving

Toch wordt meer dan ooit rekening gehouden met de kleine man, vindt Ab Flipse, claimexpert en financieel activist, vooral bekend van de Nederlandse woekerpolisaffaire. “In tegenstelling tot vroeger zijn collectieve procedures vandaag erg goed ingeburgerd. Bovendien werd op Europees niveau een wetgeving ontwikkeld die het burgerorganisaties zoals Darkwater 3M, mits ze voldoen aan bepaalde eisen, makkelijker maakt om te procederen.”

Of zo'n collectief wint, hangt volgens Flipse af van verschillende zaken. “Het moet goeie advocaten hebben, sterke juristen, een degelijke strategie, een lange adem én een goeie communicatie naar de achterban.”

Ab Flipse. — © BELGA

"Ik sta er nog altijd van versteld hoe weinig van de gedupeerden instappen in een rechtszaak. Is het een gebrek aan durf of schamen ze zich?"

Ab Flipse
Claimexpert

En die achterban moet zich volgens Flipse meer tonen. "Na 25 jaar sta ik er nog altijd van versteld hoe weinig van de gedupeerden instappen in een rechtszaak. Is het een gebrek aan durf of schamen ze zich? Gedupeerden moeten zich realiseren dat je alleen kansloos bent, maar collectief kansrijk."